

Sygn. akt III AUa 909/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska (spr.) SSO del. Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 marca 2019 r. w S.

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 10 października 2016 r., sygn. akt VI U 1513/16

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska	SSA Romana Mrotek	SSO del. Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
-----------------------	-------------------	---

Sygn. akt III AUa 909/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 maja 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał M. M. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2016 r. określając wysokość przyznanego świadczenia na kwotę 1.412,06 zł. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu łączny staż ubezpieczenia w wymiarze 25 lat, 15 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 1 miesiąc i 8 dni okresów nieskładkowych. Jednocześnie organ rentowy zwiesił wypłatę powyższego świadczenia z powodu zbiegu

prawa do więcej niż jednego świadczenia wskazując, że może być wypłacane tylko jedno – wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego. Organ rentowy wyjaśnił, że ubezpieczony pobiera świadczenie z Wojskowego Biura Emerytalnego.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. M. wniósł o odwieszenie świadczenia emerytalnego wskazując, że z wojska odszedł w 1988 r. ze względu na stan zdrowia i obecnie jest inwalidą wojskowym II grupy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację, która legła u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 10 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Ubezpieczony odbywał służbę wojskową w Ludowym Wojsku Polskim w okresie od dnia 15 października 1965 r. do 15 września 1987 r., z której to służby został zwolniony na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 1 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych Sił Zbrojnych na skutek ustalenia przez wojskową komisję lekarską niezdolności do zawodowej służby wojskowej. Z uwagi na fakt posiadania przez ubezpieczonego w dniu zwolnienia ze służby wojskowej stażu powyższej 15 lat służby w Wojsku Polskim wymaganego przez art. 12 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (j. t. Dz. U. z 2004 r., nr 8, poz. 66 ze zm.) otrzymał on emeryturę wojskową przyznaną od dnia 1 lutego 1988 r., z wysługą emerytalną 27 lat, 10 miesięcy, 14 dni. Przy ustalaniu emerytury wojskowej uwzględniony został okres zatrudnienia od 2 listopada 1959 r. do 31 października 1962 r. na stanowisku kowal-uczeń w zakładzie rzemieślniczym w K..

M. M. posiada orzeczenie o częściowej trwałej niezdolności do pracy ze schorzeniami pozostającymi w związku ze służbą wojskową. Początkowo od 7 kwietnia 1987 r. do 5 września 2007 r. ubezpieczony był zaliczony do III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i III grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową. Następnie od 6 września 2007 r. ubezpieczony został zaliczony do II grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i II grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową.

W dniu 18 marca 2011 r. ubezpieczony M. M. wystąpił o przyznanie prawa do emerytury z FUS. Decyzją z dnia 16 maja 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał ubezpieczonemu M. M. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2011 r. Wysokość przyznanego świadczenia wyniosła 1.095 zł. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu łączny staż ubezpieczenia w wymiarze 21 lat i 2 miesięcy (okres zatrudnienia od dnia 15 listopada 1988 r. do 14 marca 2011 r. w (...) w S.). Jednocześnie organ rentowy zwiesił wypłatę powyższego świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia albowiem możliwa była wypłata jednego z nich, wyższego lub wybranego przez ubezpieczonego. Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji do Sądu domagając się odwieszenia świadczenia emerytalnego, bądź zwrotu wraz z odsetkami wpłaconych składek emerytalnych. W jego ocenie w związku z uznaniem go za trwale niezdolnego do zawodowej służby wojskowej nie odnosi się do niego zasada wypłaty jednego świadczenia. Prawomocnym wyrokiem z dnia 27 marca 2013 r. sygn. akt VII U 3279/12 Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 16 maja 2011 r.

W dniu 1 marca 2016 r. ubezpieczony M. M. ponownie złożył w ZUS wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 25 maja 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał ubezpieczonemu M. M. prawo do emerytury od dnia 1 marca 2016 r. Wysokość przyznanego świadczenia wyniosła 1.412,06 zł. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu łączny staż ubezpieczenia w wymiarze 26 lat, 1 miesiąc i 23 dni (okres zatrudnienia od dnia 15 listopada 1988 r. do 29 lutego 2016 r. w (...) w S.).

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie przepisów prawa niżej przywołanych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że w niniejszej sprawie bezspornym jest, iż M. M. ma przyznane prawo do emerytury przez ZUS oraz przez WBE i pobiera emeryturę wojskową przyznaną przez WBE, która jest dla niego korzystniejsza niż emerytura przyznana przez ZUS. Poza sporem pozostawało i to, że ubezpieczony nie dokonał wyboru żadnego z tych świadczeń. Natomiast w przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się wyłącznie do oceny zasadności wstrzymania wypłaty emerytury z ubezpieczenia społecznego i oceny, czy w sytuacji ubezpieczonego możliwa była wypłata świadczeń w zbiegu.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 887; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna) świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują również żołnierzom zawodowym oraz funkcjonariuszom Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej, jeżeli nie spełniają oni warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób, oraz członkom rodzin pozostałym po tych osobach. W art. 95 ust. 1 tej ustawy wskazano przy tym, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. W ust. 2 przywołanego przepisu zaznaczono, że przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Sąd Okręgowy wskazał, że również art. 7 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 666 ze zm.) stanowi, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przewidzianych w ustawie z prawem do emerytury lub renty albo do uposażenia w stanie spoczynku lub uposażenia rodzinnego przewidzianych w odrębnych przepisach wypłaca się świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę uprawnioną, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Mając na uwadze powyższe sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że bez wątpienia ubezpieczony - jako emeryt wojskowy mający obliczoną emeryturę bez uwzględnienia okresów cywilnego ubezpieczenia po odejściu ze służby wojskowej - miał prawo do emerytury powszechnej z ubezpieczenia społecznego na podstawie okresów składkowych udokumentowanych po odejściu ze służby wojskowej (za lata 1988-2016), o czym też prawidłowo orzekł organ rentowy zaskarżoną decyzją przyznającą ubezpieczonemu emeryturę z ubezpieczenia społecznego. Równocześnie prawidłowe było także stanowisko organu rentowego odnośnie faktu zaistnienia zbiegu u ubezpieczonego prawa do dwóch świadczeń - mianowicie świadczenia w postaci emerytury wojskowej przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin otrzymanej w momencie wystąpienia z wnioskiem o emeryturę powszechną oraz świadczenia w postaci emerytury z ubezpieczenia społecznego, przyznanej na podstawie ustawy emerytalnej. Zbieg prawa do powyższych świadczeń nastąpił od momentu uzyskania przyznanego później świadczenia - zatem z dniem przyznania emerytury powszechnej. W związku z tym organ rentowy trafnie nie podjął wypłaty tejże emerytury, biorąc pod uwagę regulację art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej i bezsporny fakt tego, iż emerytura wojskowa - jako świadczenie wyższe (czego ubezpieczony nie kwestionował) - jest korzystniejsza dla ubezpieczonego.

Odnosząc się do twierdzenia ubezpieczonego, że każdy obywatel w Polsce ma prawo do świadczeń emerytalnych za cały okres swojej aktywności zawodowej Sąd Okręgowy wskazał, że prawo ubezpieczonego do powszechnego świadczenia emerytalnego nigdy nie zostało zakwestionowane przez organ rentowy, co więcej, dowodem na fakt uznania tego prawa jest zaskarżona decyzja przyznająca ubezpieczonemu emeryturę z ubezpieczenia społecznego. Jednocześnie sąd

ten zaznaczył, że czym innym jest jednak prawo do świadczenia przysługujące ubezpieczonemu, a czym innym odrębna regulacja dotycząca zagadnienia sposobu wypłacania świadczeń w wypadku ich zbiegu, z jakim Sąd miał do czynienia w niniejszym postępowaniu. Sąd pierwszej instancji jednoznacznie wskazał, że właściwa dla takiej sytuacji zbiegu prawa do świadczeń - regulacja art. 95 ustawy emerytalnej została prawidłowo zastosowana przez organ rentowy. Organ rentowy nie miał bowiem możliwości podjęcia zgodnie z prawem innej decyzji, niż wskazana w zaskarżonej decyzji - przepis wprost wskazuje, że albo decyzję co do tego, które świadczenie ma być wypłacane podejmuje ubezpieczony, albo też organ we własnym zakresie dokonuje wypłat świadczenia w wyższej wysokości. Organ rentowy zatem nie mógł więc dokonać wypłaty powszechnej emerytury niejako równoległe z emeryturą wojskową - było by to oczywiste naruszenie wskazanego przepisu.

Dalej sąd meriti wskazał, że poza przewidzianym w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej wyjątkiem w postaci ustalenia emerytury wojskowej według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, zasadą ogólną jest bowiem przy zbiegu świadczeń z FUS wypłata jednego ze świadczeń: wybranego przez ubezpieczonego lub wyższego.

Sąd Okręgowy miał na uwadze, że w sprawie niniejszej nie budziło wątpliwości, iż emerytura wojskowa ubezpieczonego M. M. nie była ustalana na podstawie przepisu art. 15 a albo 18 a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. (pierwszy z przepisów dotyczy wysokości emerytury wojskowej żołnierza powołanego do służby wojskowej po raz pierwszy po dniu 1 stycznia 1999 r., drugi zaś dotyczy emerytur żołnierzom, którzy służbę rozpoczęli po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2012 r.).

Zastosowania do sytuacji ubezpieczonego nie znajdowała również szczególna regulacja przewidziana w art. 96 ustawy emerytalnej. W art. 96 ust. 1 ustawy emerytalnej przewidziano, że odrębne przepisy określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury z prawem do:

- 1) renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206 oraz z 2015 r. poz. 693 i 2281);
- 3) renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy, wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy lub chorobą zawodową.

Sąd pierwszej instancji zwrócił zatem uwagę, że co prawda ubezpieczony posiada orzeczenie o częściowej trwałej niezdolności do pracy ze schorzeniami pozostającymi w związku ze służbą wojskową. Początkowo od 7 kwietnia 1987 r. do 5 września 2007 r. ubezpieczony był zaliczony do III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i III grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową. Następnie od 6 września 2007 r. ubezpieczony został zaliczony do II grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i II grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową, jednocześnie jednak brak jest informacji o ewentualnym otrzymywaniu przez ubezpieczonego renty inwalidy wojennego i wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku ze służbą wojskową. Oznacza to, iż z samego faktu, że ubezpieczony jest zaliczony do II grupy inwalidów w związku ze służbą wojskową nie można wywodzić prawa do zbiegu do świadczeń na podstawie art. 96 ustawy emerytalnej.

Biorąc pod uwagę ustalenia dokonane na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy w sposób jednoznaczny stwierdził, że zaskarżoną decyzją organu rentowego zasadnie i prawidłowo nie podjęto wypłaty świadczenia emerytalnego z ubezpieczenia społecznego przysługującego M. M. wobec faktu otrzymywania przez niego wyższego świadczenia w postaci emerytury wojskowej i treści art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej.

Mając powyższe ustalenia na względzie, sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodził się M. M., który w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

- 1) naruszenie prawa, tj. art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji RP w wyniku zastosowania przy rozstrzygnięciu sprawy art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, który pozostaje w sprzeczności z ustawą zasadniczą, a jako niekonstytucyjny nie powinien znaleźć zastosowania i w konsekwencji doprowadzić do potwierdzenia przez sąd pierwszej instancji zgodności z prawem decyzji organu rentowego skutkującej zawieszeniem wypłaty świadczenia przyznanego ubezpieczonemu przez ZUS, ze względu na to, że pobiera on już świadczenie z WBE;
- 2) nierozpoznanie istoty sprawy, polegające na nie rozważeniu przez sąd pierwszej instancji kwestii niekonstytucyjności przepisów ustawy emerytalnej, na podstawie których dochodzi do zawieszenia wypłaty świadczenia przyznanego ubezpieczonemu z ZUS z powodu zbiegu tego prawa ze świadczeniem płatnym dotychczas z WBE.

Wskazując na powyższą podstawę zaskarżenia apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie decyzji organu rentowego w całości i nakazanie wypłaty świadczenia wynikającego z przyznanego prawa do emerytury płatnej z ZUS;
- skierowanie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego, co do zgodności art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 oraz art. 2 Konstytucji RP zapewniającym każdemu obywatelowi prawo do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że sąd ograniczył się jedynie do zbadania czy decyzja organu rentowego była zgodna z ustawą, a nie przeanalizował czy owe przepisy ustawy realizują wywodzonego z zasady demokratycznego państwa prawnego prawa do zabezpieczenia społecznego obywatela.

Apelujący zaznaczył, że dopuszczalność ograniczeń prawa do zabezpieczenia społecznego jest jednocześnie refleksem granic kształtowania przedmiotowego uprawnienia. Stąd też w pierwszej kolejności należałoby stwierdzić, że ograniczenia prawa nie są dopuszczalne wówczas, gdy dochodzi do naruszenia minimalnego zakresu zabezpieczenia społecznego w zakresie ochrony poszczególnych ryzyk socjalnych. Na potwierdzenie tego stanowiska skarżący przywołał szereg orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (z dnia: 31 lipca 2014 r., SK 28/13, OTK 2014/7/81; 27 stycznia 2003 r., SK 27/02, OTK-A 2003/1/2; 7 września 2004 r., SK 30/03, OTK-A 2004/8/82; 8 czerwca 2010 r., SK 37/09, OTK-A 2010/5/48; 27 stycznia 2010 r., SK 41/07, OTK-A 2010/1/5). Dalej ubezpieczony podkreślił, że przy kształtowaniu zakresu prawa do ubezpieczenia społecznego ustawodawca związany jest także z wynikającym z zasady równości nakazem jednakowego traktowania świadczeniobiorców charakteryzujących się jednakową cechą istotną (art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP). Od tak określonej zasady - w świetle ustalonego orzecznictwa TK - możliwe są odstępstwa ograniczone następującymi warunkami:

- 1) wprowadzone przez prawodawcę różnicowania muszą być racjonalnie uzasadnione, biorąc pod uwagę cel i treść przepisów, w których zawarta jest kontrolowana norma;
- 2) waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie podmiotów podobnych, musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku różnego traktowania podmiotów podobnych;
- 3) regulacja prawna musi znajdować podstawę w wartościach, zasadach lub normach konstytucyjnych, uzasadniających odmienne traktowanie podmiotów podobnych (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 grudnia 2006 r., SK 15/06, OTK-A 2006/11/117). Dotychczas również TK z dużą powściągliwością odnosił się do możliwości stosowania do ustaw określających zakres prawa do zabezpieczenia społecznego art. 31 ust. 3 Konstytucji RP (zob. m.in. wyroki tego Trybunału z dnia: 11 grudnia 2006 r., SK 15/06, OTK-A 2006/11/117; 7 lutego 2006 r., SK 45/04, OTK-A 2006/2/15 oraz 25 czerwca 2013 r., P 11/12, OTK-A 2013/5/62), aczkolwiek wydaje się, że aktualnie nie ma już wątpliwości, iż do ustaw określających zakres prawa do zabezpieczenia społecznego ma zastosowanie art. 31 ust.

3 zd. 2 Konstytucji RP, zgodnie z którym ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw nie mogą naruszać istoty tych wolności i praw. W przypadku prawa do zabezpieczenia społecznego konstytucyjny zakres ochrony odpowiada bowiem istocie tego prawa, która nie może zostać ograniczona (zob. wyroki z dnia: 4 grudnia 2000 r., K 9/00, OTK 2000/8/294; 7 lutego 2006 r., SK 45/04, OTK-A 2006/2/15, pkt 3; 1 kwietnia 2008 r., SK 96/06, OTK-A 2008/3/40; 29 kwietnia 2008 r., P 38/06, OTK-A 2008/3/46; 24 lutego 2010 r., K 6/09, OTK-A 2010/2/15). Prawo do zabezpieczenia społecznego powinno być realizowane w sposób optymalny, co oznacza, że możliwe odstępstwa od tego nakazu muszą być rozpatrywane przez pryzmat innych wartości konstytucyjnych bądź zasad. Dotyczy to zwłaszcza oceny możliwości zaspokajania potrzeb obywateli, która musi być dokonywana przez pryzmat innych wartości konstytucyjnych podlegających ochronie, takich jak np. równowaga finansów publicznych (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 8 maja 2000 r., SK 22/99, OTK 2000/4/107; 7 września 2004 r., SK 30/03, OTK-A 2004/8/82; 8 czerwca 2010 r., SK 37/09, OTK-A 2010/5/48; 31 lipca 2014 r., SK 28/13, OTK 2014/7/81; 7 maja 2014 r., K 43/12, OTK-A 2014/5/50) czy zasad, np. zasady zaufania do państwa i prawa, ochrony praw nabytych (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 28 lutego 2012 r., K 5/11, OTK-A 2012/2/16; 25 czerwca 2013 r., P 11/12, OTK-A 2013/5/62; 29 maja 2012 r., SK 17/09, OTK-A 2012/5/53), określoności prawa, sprawiedliwości społecznej czy równości wobec prawa (wyrok z dnia 25 lutego 2014 r., SK 18/13, OTK-A 2014/2/15). W praktyce zakres realizacji prawa do zabezpieczenia społecznego jest bowiem uzależniony od sytuacji gospodarczej państwa, relacji liczby osób pracujących do płacących składki, liczby świadczeniobiorców oraz ich zamożności, ustalonych w danym społeczeństwie schematów zabezpieczenia sobie egzystencji w okresie starości lub osłabienia sił witalnych, a także przewidywanych trendów gospodarczych i społecznych, zwłaszcza demograficznych (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 19 grudnia 2012 r., K 9/12, OTK-A 2012/11/136; 17 czerwca 2014 r., P 6/12, OTK-A 2014/6/62). Regulując prawo podmiotowe do zabezpieczenia społecznego ustawodawca nie może również abstrahować od założeń obowiązującego systemu zabezpieczenia społecznego, którymi związał się w ramach przyznanej mu swobody legislacyjnej, a tym bardziej naruszyć istoty tego prawa (wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia: 17 czerwca 2014 r. P 6/12, OTK-A 2014/6/62; 17 grudnia 2013 r., SK 29/12, OTK-A 2013/9/138).

Nadto apelujący wskazał, że ponieważ sąd powszechny, związany przepisami ustawowymi, nie jest władny zbadać zgodności przepisów ustawy emerytalnej z Konstytucją RP, skierowanie w tym zakresie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego uznać należy za niezbędne.

W odpowiedzi na apelację Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jej oddalenie podtrzymując w całości swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i w pełni podzielając argumentację faktyczną i prawną zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W ocenie organu rentowego apelacja jest bezzasadna w całości, bowiem sąd pierwszej instancji zebrał w pełni i dokonał wszechstronnej oceny materiału dowodowego, prawidłowo ustalił wszystkie okoliczności faktyczne sprawy, wyciągnął na ich podstawie nie budzące zastrzeżeń logiczne wnioski i prawidłowo zastosował zarówno przepisy prawa materialnego, jak i procesowego.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelację ubezpieczonego należało uznać za nieuzasadnioną.

Ponowna analiza sprawy przy uwzględnieniu treści uzasadnienia postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 lutego 2019 r., SK 30/17 (OTK-ZU 2019/A/8), doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że zaskarżony wyrok odpowiada obowiązującemu prawu.

W sprawie stan faktyczny ustalony przez sąd pierwszej instancji jest bezsporny, bowiem spór sprowadza się do ustalenia czy organ rentowy na podstawie art. 95 ustawy emerytalnej prawidłowo zawiesił wypłatę przyznanej M. M. emerytury z powszechnego systemu emerytalnego wobec zbiegu prawa do świadczeń i ustalenia, że emerytura mundurowa jest wyższa od tej przyznanej przez ZUS. Dlatego Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne, a także ocenę prawną sporu przedstawione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyjmując je za własne i nie dostrzegając potrzeby ponownego ich przytaczania w tej części rozważań.

W odpowiedzi na zarzuty apelacji w pierwszej kolejności należy podkreślić, że utrwalony w orzecznictwie jest pogląd w myśl, którego w polskim systemie zabezpieczenia społecznego zasadą jest wypłata jednego świadczenia (wyższego lub wybranego przez ubezpieczonego), jeżeli ma miejsce zbieg prawa do różnych świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego (por. między innymi wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 r., II UK 237/11, OSNP 2013/7-8/91; z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13, LEX nr 1394110 czy wyrok tego Sądu z dnia 18 kwietnia 2018 r., II UK 62/17, OSNP 2018/12/162). Od zasady tej istnieją wyjątki, jednak nie występują one w niniejszej sprawie. Takie stanowisko zostało także zajęte przez Marszałka Sejmu RP oraz Prokuratora Generalnego w postępowaniu wywołanym przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie SK 30/17, w którym Trybunałowi przedstawiono do zbadania zgodności art. 95 ust. 2 w związku z art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) w zakresie, w jakim wyłącza możliwość pobierania świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i z systemu powszechnego przez osoby, które pełniły zawodową służbę wojskową przed 1 stycznia 1999 r. oraz miały ustalone prawo do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych przed 1 października 2003 r., z art. 2 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji. Trybunał Konstytucyjny umarzając postępowanie w sprawie postanowieniem z dnia 20 lutego 2019 r. miał na uwadze, że sformułowane w sprawie zarzuty dotyczyły sposobu ustalenia wysokości wypłacanego skarżącemu ostatecznie świadczenia emerytalnego i nie miały bezpośredniego związku z treścią regulacji ustawowej zakwestionowanej przez skarżącego.

Odnosnie zarzutu apelacji naruszenia zasady równości rozumianej jako nakazu jednakowego traktowania świadczeniobiorców charakteryzujących się jednakową cechą istotną (art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) podkreślić trzeba, że apelujący nie wskazał jakie cechy wspólne charakteryzują świadczeniobiorców, do których on należy i które przemawiałyby za naruszeniem zasady równości w jego przypadku. Natomiast w sprawie na pewno należy mieć na uwadze, że ubezpieczony należy do grupy osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. dla której świadczenia są ustalane według systemu zdefiniowanego świadczenia.

Ponadto również Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzjach z dnia 11 grudnia 2018 r., nr 39247/1 (LEX nr 2626955) i nr 41178/12 (LEX nr 2627060) uznał uprawnienie Państwa Członkowskiego do samodzielnego kształtowania systemu zabezpieczenia społecznego, w tym wprowadzenia zasady wypłaty jednego świadczenia, w myśl której, skarżącemu nie można było przyznać jednocześnie dwóch świadczeń, nie znajdując przy tym podstaw do ingerencji w obowiązujące prawo krajowe w tym zakresie.

Podsumowując za Sądem Najwyższym należy powtórzyć, że prawo do otrzymywania jednego świadczenia wynika wprost z przepisów. Zarówno art. 95 ustawy emerytalnej, jak i analogiczny art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym wojskowych wskazują, że ubezpieczony uprawniony do emerytury z FUS nie może jednocześnie pobierać emerytury wojskowej, mimo że spełnił warunki do jej nabycia, i odwrotnie - tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie.

Skoro w zaskarżonej decyzji z dnia 25 maja 2016 r. wysokość przyznanej ubezpieczonemu emerytury z powszechnego systemu emerytalnego wynosiła 1.412,06 zł, a wypłacanej emerytury mundurowej – 2.317,05 zł (na dzień 1 marca 2015 r.), to prawidłowo organ rentowy na podstawie art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej zwiesił wpłatę przyznanego ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego.

Mając na uwadze powyższe, zarzuty apelacji okazały się nieuzasadnione i dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. apelację M. M. oddalił w całości.

SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek del. SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk